

. Sygn. akt II C 394/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 listopada 2016 roku

Sąd Okręgowy Warszawa – Praga w Warszawie Wydział II Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSO Małgorzata Dubinowicz – Motyk

Protokolant: Marta Gurtat

po rozpoznaniu w dniu 21 października 2016 roku na rozprawie

sprawy z powództwa R. K. i A. K.

przeciwko (...) S.A. w S.

o zapłatę kwoty 87 213,53zł

I zasądza od pozwanego (...) S.A. w S. na rzecz powoda R. K. kwotę 87 213,53zł (osiemdziesiąt siedem tysięcy dwieście trzynaście złotych pięćdziesiąt trzy grosze) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 29 stycznia 2013 roku do dnia zapłaty;

II zasądza od pozwanego (...) S.A. w S. na rzecz powoda R. K. kwotę 7978zł (siedem tysięcy dziewięćset siedemdziesiąt osiem złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu;

III oddala powództwo A. K.;

IV zasądza od powódki A. K. na rzecz pozwanego (...) S.A. w S. kwotę 3617zł (trzy tysiące sześćset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu;

V nakazuje pobrać od pozwanego (...) S.A. w S. na rzecz Skarbu Państwa – tut. Sądu kwotę 6463,54zł (sześć tysięcy czterysta sześćdziesiąt trzy złote pięćdziesiąt cztery grosze) tytułem wydatków tymczasowo poniesionych przez Skarb Państwa.

Sygn. akt II C 394/13

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 5 kwietnia 2013 roku A. K. i R. K. wniesli o zasądzenie od (...) S.A. w S. kwoty 87 213,53zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 29 stycznia 2013 roku do dnia zapłaty oraz kosztów procesu według norm przepisanych. W uzasadnieniu pozwu wskazano, iż strony łączyła umowa ubezpieczenia domu jednorodzinnego położonego w D. gm. S. od ognia i innych zdarzeń losowych, tożsama umowa łączyła powodów z (...) S.A., przy czym na podstawie art. 824¹§2 kc ubezpieczyciele ustalili swój udział w odszkodowaniu w stosunku 54,68% ((...)) do 45,32% ((... S.A.). W dniu 29 kwietnia 2012 roku w wyniku pożaru ubezpieczony dom powodów uległ całkowitemu spaleni, w czerwcu 2012 roku (...) wydało decyzję o przyznaniu odszkodowania w wysokości 218 649,33zł, przyjmując wartość szkody na kwotę 399 870,76zł, zaś pozwana spółka – po wielokrotnych odwołaniach- wydała decyzję o przyznaniu odszkodowania w wysokości 92 814,19zł, przyjmując wartość szkody na 200 381,08zł i przyjmując przy obliczaniu wartości szkody stawkę podatku Vat w wysokości 8%. Powodowie domagają się więc zapłaty kwoty 75 423,72zł tytułem

uzupełnienia odszkodowania na odbudowę domu i dopłaty kwoty 11 789,82zł tytułem uzupełnienia zwrotu kosztów prac koniecznych do usunięcia pozostałości po szkodzie. (k.2-8)

(...) S.A. w S. domagało się oddalenia powództwa w całości i zasądzenia na swoją rzecz kosztów postępowania. Strona pozwana wskazywała, że wypłacone powodowi odszkodowanie w kwocie 92 814,19zł odpowiada wysokości szkody (204 797,42zł) i ustalonego udziału pozwanej w obowiązku jego zapłaty (45,32%). Zaznaczała także, że przy obliczaniu odszkodowania zastosowana powinna być obniżona, 8%, stawka podatku Vat, gdyż powodowie mają możliwość i powinni skorzystać z kompleksowej usługi jednej firmy budowlanej polegającej na odbudowie spalonego domu i zakupu materiałów na ten cel. Pozwana wyrażała także pogląd, że wobec ustalenia sumy ubezpieczenia na kwotę 300 000zł i stosunkowe rozdzielanie odpowiedzialności między ubezpieczającymi tę samą szkodę zakładami ubezpieczeń, górną granicą jej odpowiedzialności w niniejszej sprawie jest kwota 135 960zł. (k.145-147)

Postanowieniem z dnia 28 sierpnia 2013 roku tut. Sąd dopuścił dowód z pisemnej opinii biegłego do spraw budownictwa i rzeczoznawstwa budowlanego na okoliczność ustalenia wysokości poniesionej przez powodów szkody w następstwie spalania się w kwietniu 2012 roku domu jednorodzinnego położonego w (...) gmina S., czyli wartości odtworzeniowej spalonego domu w rozumieniu §2 ust.46 ogólnych warunków ubezpieczenia (...). (k.1494)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

R. K. zawarł z (...) S.A. w S. w dniu 9 czerwca 2011 roku umowę ubezpieczenia (...) na okres od 2 lipca 2011 roku do 1 lipca 2012 roku, której przedmiotem było m.in. ubezpieczenie domu jednorodzinnego w D. gm. S. wraz ze stałymi jego elementami od pożaru i innych zdarzeń losowych, w tym wandalizmu i przepięcia. Sumę ubezpieczenia ustalono na 300 000zł, a składkę ubezpieczeniową - na kwotę 248zł. Składka ta, a także składka za ubezpieczenie kosztów poszukiwania przyczyny szkody i ubezpieczenie S. A. została zapłacona jednocześnie z zawarciem umowy ubezpieczenia. W treści umowy ubezpieczenia potwierdzono fakt dokonania cesji praw z niej wynikających na rzecz (...) Bank S.A. w K.. Odnotowano w niej, iż umowa została zawarta na podstawie ogólnych warunków ubezpieczenia o symbolu (...), (...) z zastosowaniem dodatkowych klauzul wymienionych w załączniku do polisy nr (...), zawierających informacje iż współwłaścicielem nieruchomości jest A. K. oraz że nieruchomość położona jest na działkach ewidencyjnych nr (...) o łącznej powierzchni 56071m⁽²⁾. Wystawiona przez ubezpieczyciela polisa nr (...) potwierdzała zawarcie umowy ubezpieczenia w/w domu od ognia, z uwzględnieniem przepięcia i przy przyjęciu sposobu ustalania odszkodowania według wartości odtworzeniowej, w oparciu o ogólne warunki ubezpieczenia o symbolu (...) oraz ubezpieczenie domu od ryzyka powodzi w oparciu o ogólne warunki ubezpieczenia o symbolu (...).

Ogólne warunki ubezpieczenia precyzowały pojęcie „wartości odtworzeniowej” jako wartość odpowiadającą kosztom przywrócenia mienia do stanu nowego, lecz nieulepszzonego, a dodatkowo w odniesieniu do budynków – jako wartość odpowiadającą kosztom odbudowy w tym samym miejscu, z uwzględnieniem dotychczasowych technologii, konstrukcji i standardu wykończenia, przy zastosowaniu dotychczasowych wymiarów i materiałów. W granicach sumy ubezpieczenia odszkodowanie obejmować miało zniszczenie mienia w następstwie wypadków wymienionych w umowie ubezpieczenia w kwocie odpowiadającej rozmiarowi szkody, koszty powołania rzeczoznawców, o ile ubezpieczyciel wyraził zgodę na ich powołanie oraz koszty usunięcia pozostałości po szkodzie w granicach do 5% rozmiaru szkody. Odszkodowanie miało zostać wypłacone w terminie 30 dni od daty zawiadomienia o wypadku, a jeśli w tym terminie nie będzie możliwe wyjaśnienie okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności (...) lub wysokości odszkodowania - w terminie 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe, z wypłaceniem bezspornej części odszkodowania w terminie 30 dni od zawiadomienia o wypadku. Dowód: polisa z załącznikiem (k.15-16 i 1585-1588), polisa (k.1195-1197), wydruk polisy (k.17), ogólne warunki ubezpieczenia (...) (k.18-25), ogólne warunki ubezpieczenia (...)(k.1589-1621)

Kredyt zaciągnięty przez powodów w (...) Bank S.A., którego spłata była zabezpieczona m.in. cesją praw z umowy ubezpieczenia domu jednorodzinnego w D., został spłacony i bank poinformował (...) S.A. o zwolnieniu cesji praw z polisy ubezpieczeniowej. Niesporne, nadto pismo z 29 maja 2012 roku (k.1215 i korespondencja na k.1314)

Dom mieszkalny w (...) był wybudowany w nietypowej technologii i z nietypowych materiałów (gliny, cegły, drewna), przy wykorzystaniu starych lokalnych technik rzemieślniczych. Dowód: zeznania powoda R. K. (e-protokół rozprawy z 21 października 2016 roku) Budynek był posadowiony na fundamencie z kamienia łupanego, ściany konstrukcyjne były wykonane z bloczków glinianych na zaprawie glinianej, posadzka w budynku była częściowo drewniana, częściowo ceglana, dach był kryty dachówką ceramiczną. Dowód: informacje zamieszczone w protokole oględzin (k.33-34)

R. K. i A. K., jako strony umowy kredytu nr (...) z (...) Bank S.A. przystąpili do umowy ubezpieczenia nieruchomości od ognia i innych zdarzeń losowych zawartej pomiędzy (...) Bank S.A. jako ubezpieczającym a (...) S.A., obejmując ubezpieczeniem nieruchomość w (...) gm. S. z ustaleniem sumy ubezpieczenia na kwotę 362 000zł. Dowód: umowa kredytu hipotecznego (k.37), polisa (k.38 i 40), ogólne warunki ubezpieczenia (k.39)

29 kwietnia 2012 roku doszło do pożaru domu R. K. i A. K. zlokalizowanego w D. w gm. S.. Fakt spalenia domu został niezwłocznie zgłoszony ubezpieczycielom – (...) S.A. w S. i (...) S.A. w W.. Przedstawiciel strony pozwanej uczestniczył w dniu 1 maja 2012 roku w oględzinach i wspólnie z powodem sporządził protokół zgłoszenia szkody polegającej na spaleniu budynku, podając m.in. jego obmiary i wskazując iż koszt odzysku materiałów (w praktyce jedynie drewna na opał) przekracza koszty uprzątnięcia pogorzeliska. Szkoda ta została zarejestrowana w pozwanej spółce pod numerem (...). Dowód: pismo Komendy (...) Państwowej Straży Pożarnej w S. (k.36), zgłoszenie szkody (...) S.A. w S. (k.27-29), zgłoszenie szkody (...) S.A. w W. (k.31-32)

Decyzją z dnia 19 czerwca 2012 roku (...) S.A. poinformowało R. K. o przyjęciu przez siebie odpowiedzialności za szkodę polegającą na pożarze nieruchomości w D. i przyznaniu odszkodowania w kwocie 218 649,33zł. W uzasadnieniu decyzji wskazano, iż wartość szkody ustalono na kwotę 399 870,76zł brutto, w tym 369 443,75zł jako kosztorysowa wartość odbudowy nieruchomości i 30 427,01zł jako koszt rozbiórki pozostałości po spaleniu i uprzątnięcia placu. Z uwagi na ubezpieczenie nieruchomości w dwóch różnych towarzystwach ubezpieczeniowych, w oparciu o art. 824⁽¹⁾ kc ustalono procentowy udział w w/w szkodzie na 54,68% i przyznano odszkodowanie w kwocie 218 649,33zł, odpowiadającej 54,68% ustalonej szkody. Dowód: decyzja o przyznaniu odszkodowania przez (...) S.A. (k.40a-41), akta szkody nr (...) (k.186-341)

Pismem z dnia 21 czerwca 2012 roku (...) S.A. w S. poinformowało R. K. o przyznaniu odszkodowania w kwocie 61 349,96zł, wskazując iż wartość szkody ustalono na kwotę 135 378,92zł, a udział pozwanej spółki w wypłacie odszkodowania – stosownie do art. 824¹ kc – wynosić powinien 45,32%. Dowód: decyzja o przyznaniu odszkodowania (k.42)

R. K. kilkakrotnie odwoływał się od w/w decyzji o przyznaniu odszkodowania, kwestionując sposób ustalenia wysokości szkody przez przedstawicieli strony pozwanej, odnosząc się do poszczególnych pozycji kosztorysu sporządzonego przez przedstawicieli strony pozwanej oraz przedkładając kosztorysy prac koniecznych do odbudowania spalonego budynku. Odwołania powoda popierał agent, za pośrednictwem którego strony zawarły umowę ubezpieczenia, wskazując m.in. iż udostępniony agentom kalkulator wyceny nieruchomości wskazuje jako wartość odtworzeniową domu powoda na kwotę 450 000zł – 500 000zł, natomiast rzeczoznawca strony pozwanej wycenił koszt odbudowy budynku powoda na 168 742zł. W wewnętrznej korespondencji pracownicy strony pozwanej wskazywali błędy rzeczoznawcy powielane przy sporządzaniu kosztorysu i jego kolejnych korekt. Dowód: korespondencja z 27 czerwca 2012 roku (k.43), korespondencja z 27 czerwca 2012 roku (k.44-55), korespondencja z 27 czerwca 2012 roku (k.56), korespondencja z 28 czerwca 2012 roku (k.57), korespondencja z 2 lipca 2012 roku (k.58), korespondencja z 5 lipca 2012 roku (k.59), korespondencja z 7 sierpnia 2012 roku (k.70), korespondencja z 9 sierpnia 2012 roku (k.71-72), korespondencja z 5 września 2012 roku (k.73), korespondencja z 28 września 2012 roku (k.76), korespondencja z 2 października 2012 roku (k.75), korespondencja z 15 października 2012 roku (k.77), korespondencja z 24 października 2012 roku z załącznikami (k.78-100) oraz kopia akt szkody nr (...) (k.345-1494, w tym pisma na k.672, 831-833)

Pismem z dnia 3 sierpnia 2012 roku (...) S.A. w S. poinformowało R. K. o przyznaniu dopłaty do odszkodowania w kwocie 15 119,30zł, wskazując iż wartość szkody – po korekcie - ustalono na kwotę 168 742,16zł. Dowód: decyzja o przyznaniu odszkodowania z załącznikami (k.60 - 69) Pismem z dnia 11 września 2012 roku (...) S.A. w S. poinformowało R. K. o przyznaniu dopłaty do odszkodowania w kwocie 6 043,23zł, wskazując iż wartość szkody – po korekcie - ustalono na kwotę 182 077,56zł. Dowód: decyzja o przyznaniu odszkodowania (k.74) Pismem z dnia 15 października 2012 roku strona pozwana poinformowała R. K. o przyznaniu dopłaty do odszkodowania w kwocie 3 625,56zł, wskazując iż po korekcie wartość szkody ustalono na kwotę 190 066,31zł. Dowód: decyzja o przyznaniu odszkodowania (k.523-524) Pismem z dnia 23 listopada 2012 roku (...) S.A. w S. poinformowało R. K. o przyznaniu dopłaty do odszkodowania w kwocie 6 676,14zł, wskazując iż wartość szkody – po korekcie - ustalono na kwotę 204 797,42zł. Łącznie pozwana spółka wypłaciła R. K. tytułem odszkodowania kwotę 92 814,19zł. Dowód: decyzja o przyznaniu odszkodowania z załącznikami (k.101- 129), polecenia wypłaty odszkodowania (k.521, 752, 957, 1133) Pismem z dnia 24 stycznia 2013 roku, doręczonym 29 stycznia 2013 roku, pełnomocnik A. i R. K. wezwał (...) S.A. w S. do zapłaty kwoty 75 423,72zł tytułem uzupełnienia odszkodowania na odbudowę domu i kwoty 11 789,81zł tytułem uzupełnienia odszkodowania w zakresie zwrotu kosztów koniecznych do usunięcia pozostałości po szkodzie, w terminie 14 dni od otrzymania pisma. Dowód: wezwanie do zapłaty z potwierdzeniem nadania i doręczenia (k.130-134) Strona pozwana odmówiła zapłaty w/w kwot. Dowód: pismo z 21.02.2013r. (k.135)

Wartość odtworzeniowa spalonego domu powodów położonego w (...) wynosi 355 053,76zł netto. Dowód: opinia biegłego sądowego z zakresu budownictwa J. B. (k.1754-1809), opinia uzupełniająca biegłego (k.1839-1889)

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo R. K. okazało się uzasadnione, natomiast powództwo A. K. nie zasługiwało na uwzględnienie.

Powodowie opierali swoje roszczenie na treści art. 805§1 i §2 pkt 1 kc, stanowiącego iż przez umowę ubezpieczenia ubezpieczyciel zobowiązuje się, w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa, spełnić określone świadczenie w razie zajścia przewidzianego w umowie wypadku, a ubezpieczający zobowiązuje się zapłacić składkę, przy czym przy ubezpieczeniu majątkowym świadczenie ubezpieczyciela polega na zapłacie określonego odszkodowania za szkodę powstałą wskutek przewidzianego w umowie wypadku. Wymaga zauważenia, iż umowa ubezpieczenia może być zawarta na cudzy rachunek, czyli ubezpieczający nie musi być ubezpieczonym (art. 808 kc) i wówczas – co do zasady – ubezpieczony jest uprawniony do żądania należnego świadczenia bezpośrednio od ubezpieczyciela. Przedłożone do akt sprawy przez powodów dokumenty – umowa ubezpieczenia i polisa potwierdzająca zawarcie umowy ubezpieczenia, przeczyły twierdzeniom powodów, iż powódka A. K. jest osobą uprawnioną z tytułu umowy ubezpieczenia. Zamieszczenie w załączniku do polisy adnotacji o tym, iż A. K. pozostaje współwłaścicielem ubezpieczonej nieruchomości nie jest bowiem tożsame z przyjęciem, iż wolą stron było nadanie powódce statusu osoby ubezpieczonej czy też ubezpieczającej. W ocenie Sądu, dla interpretacji owego zapisu umieszczonego w załączniku do polisy i odkodowania zgodnego zamiaru stron (art. 65§2 kc) znaczące są postanowienia ogólnych warunków ubezpieczenia precyzujące obligatoryjne elementy wniosku o zawarcie umowy, stanowiącego część polisy (§57 owu). Przewidują one odrębne wskazanie imienia i nazwiska ubezpieczającego oraz odrębne wskazanie imienia i nazwiska oraz adresu ubezpieczonego, jeśli umowa zostaje zawarta na rzecz osoby niebędącej ubezpieczającym, a formularz wniosku o zawarcie umowy (k.1585) w zawiera odrębne rubryki na wskazanie w/w danych. Przy tego rodzaju regulacjach i sformalizowaniu treści umowy ubezpieczenia, zaniechanie wymienienia A. K. jako osoby ubezpieczającej lub osoby ubezpieczonej w treści polisy, a jedynie wymienienie w załączniku do polisy danych powódki jako współwłaściciela nieruchomości oznacza, iż nie stała się ona stroną umowy ubezpieczenia ani osobą, na rzecz której umowa ta została zawarta. Tej treści rozumienie postanowień umowy wynika także z postępowania stron, gdyż na etapie postępowania przedsądowego zgłoszenie szkody i żądanie wypłaty odszkodowania zgłaszał pozwanej spółce wyłącznie R. K., a strona pozwana kierowała swoje oświadczenia o przyznaniu odszkodowania jedynie do R. K.. W konsekwencji, Sąd uznał, iż powódce A. K. nie przysługuje uprawnienie do domagania się od pozwanej spółki wypłaty odszkodowania i powództwo w tej części oddalił, orzekając jak w punkcie III sentencji wyroku.

Wskazane powyżej dokumenty wykazywały, iż w okresie od 2 lipca 2011 roku do 1 lipca 2012 roku powoda i pozwaną spółkę łączyła umowa ubezpieczenia domu w (...) gm. S. od pożaru i innych zdarzeń losowych, a także fakt wywiązania się przez powoda z obowiązku zapłaty składki ubezpieczeniowej. Niesporne było, iż w dniu 29 kwietnia 2012 roku doszło do przewidzianego w umowie wypadku – pożaru w/w domu skutkującego jego całkowitym zniszczeniem, aktualizującego obowiązek strony pozwanej jako ubezpieczyciela do zapłaty przewidzianego w umowie odszkodowania. Spór stron koncentrował się na zagadnieniu czy strona pozwana uiszczając na etapie postępowania przedsądowego na rzecz powoda kwotę 92 814,19zł spełniła swój obowiązek umowny, czy też nadal pozostaje zobowiązana do zapłaty żądanego przez powoda odszkodowania w kwocie 87 213,53zł.

Zakres obowiązku odszkodowawczego pozwanej spółki wyznacza kilka czynników, mianowicie wysokość sumy ubezpieczenia (art. 824§1 kc) oraz zamieszczone w umowie stron postanowienia precyzujące sposób określania wysokości odszkodowania. Jak wskazano w części wstępnej uzasadnienia, strony umówiły się iż odszkodowanie ma stanowić równowartość wartości odtworzeniowej zniszczonego budynku, przy czym pojęcie wartości odtworzeniowej zdefiniowano jako koszt odbudowy budynku w tym samym miejscu, z uwzględnieniem dotychczasowych technologii, konstrukcji i standardu wykończenia, przy zastosowaniu dotychczasowych wymiarów i materiałów. Definicja ta była tożsama w kolejnych wersjach ogólnych warunków ubezpieczenia (o symbolu (...), powołanych w treści polisy i o symbolu (...), powołanych w treści umowy), tak więc - najprawdopodobniej omyłkowe - wymienienie w treści polisy pierwszej wersji OWU nie miało znaczenia dla ustalenia treści obowiązków umownych strony pozwanej. Oznacza to, iż umową stron przewidziano obowiązek wypłaty odszkodowania przewyższającego wysokość poniesionej przez powoda szkody (art. 824¹§1 kc), gdyż nie uwzględniającego stopnia zużycia spalonego budynku. Co do zasady zaś, w relacjach między powodem a pozwanym zakres obowiązku odszkodowawczego strony pozwanej nie był ograniczony do 45,32% poniesionej przez powoda szkody czy też – jak twierdziła pozwana spółka - do 45,32% ustalonej sumy ubezpieczenia. Fakt ubezpieczenia domu w (...) w tym samym okresie od tego samego ryzyka w dwóch różnych zakładach ubezpieczeń na sumy łącznie przewyższające jego wartość ubezpieczeniową, powodował bowiem jedynie to, iż powód jako ubezpieczający nie może żądać świadczenia przenoszącego wysokość szkody (art. 824¹§2 zd. 1 kc). Ustalone proporcje współodpowiedzialności ubezpieczycieli za tę samą szkodę wyznaczają granice odpowiedzialności między ubezpieczycielami (art. 824¹§2 zd.2 kc) i mogą stać się podstawą rozliczeń między zakładami ubezpieczeń, nie ograniczając zaś ubezpieczającego w możliwości domagania się od poszczególnego ubezpieczyciela odszkodowania odpowiadającego wartości poniesionej szkody. Wniosek taki jednoznacznie wypływa z porównania treści art. 824¹§2 kc w brzmieniu przed i po nowelizacji dokonanej ustawą z dnia 13 kwietnia 2007 roku o zmianie ustawy Kodeks cywilny oraz o zmianie niektórych innych ustaw. Uwagi te mają jednak w większości teoretyczne znaczenie w rozpatrywanej sprawie, albowiem powód R. K. twierdził, iż w następstwie spalenia domu poniósł szkodę w kwocie 399 870,76zł oraz że po zapłaceniu przez (...) S.A. odszkodowania w kwocie 218 649,33zł, odpowiadającego 54,68% szkody, pozwana spółka jest zobowiązana do zapłaty pozostałej części odszkodowania. Wobec kwestionowania przez pozwaną spółkę wysokości szkody, obligowało to Sąd do ustalenia jakiej wysokości szkodę poniósł powód i w jakim zakresie pozostaje ona nienaprawiona, mimo wypłacenia przez (...) S.A. kwoty 218 649,33zł i przez (...) S.A. kwoty 92 814,19zł.

Ustalenie kosztu odbudowy budynku w (...) gm. S., rozumianego jako odbudowanie domu w tym samym miejscu, z uwzględnieniem dotychczasowych technologii, konstrukcji i standardu wykończenia, przy zastosowaniu dotychczasowych wymiarów i materiałów, wymagało wiadomości specjalnych (art. 278§1 kpc), dlatego Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego do spraw budownictwa i rzeczoznawstwa budowlanego na tę okoliczność. Dopiero drugą ze złożonych do akt opinii Sąd uznał za miarodajną podstawę czynienia ustaleń faktycznych, ponieważ pierwszą opinię (k.1557-1565 i 1678-1686) wykonał biegły innej specjalności, nie dysponujący odpowiednimi wiadomościami i była ona zasadnie kwestionowana przez obie strony (k. 1494, 1538-1539, 1669, 1582-1584 i 1623-1624). Z tych przyczyn finalnie wykonanie opinii zlecono biegłemu sądowemu przy Sądzie Okręgowym w Olsztynie J. B.. Sąd uznał tę opinię za wiarygodną, albowiem była jednoznaczna, spójna, logicznie, szczegółowo i obszernie uzasadniona oraz sporządzona przez osobę której wiedzy fachowej nie sposób kwestionować. Sąd miał przy tym na uwadze, iż biegły wyczerpująco i rzeczowo uzasadnił swoje stanowisko, odnosząc się do zastrzeżeń stron zgłaszanych w pismach

procesowych (k. 1826-1828 i 1829-1831) i częściowo je uwzględniając. Po złożeniu przez biegłego opinii uzupełniającej i wyjaśnieniu przyczyn uwzględnienia lub nieuwzględnienia poszczególnych pozycji kosztorysu budowlanego (w tym ilości połączeń drzwiowych, rodzaju ogrzewania w spalonym budynku, prac rozbiórkowych dachu i poddasza, możliwości ponownego wykorzystania obróbek blacharskich itp.), żadna ze stron nie kwestionowała opinii w jej części zawierającej przedstawienie informacji wymagających wiadomości specjalnych z zakresu budownictwa. Wymaga zaznaczenia, iż ze względu na brak wiadomości specjalnych Sąd nie ma możliwości merytorycznej oceny opinii biegłego, jednak jest zobowiązany do jej weryfikowania pod kątem poziomu wiedzy biegłego, podstaw teoretycznych opinii, sposobu motywowania stanowiska, stopnia stanowczości ocen wyrażanych przez biegłych, zgodności tych ocen z zasadami logiki i powszechnie dostępnej wiedzy, a także prawidłowości zastosowania przez biegłego powszechnie obowiązujących przepisów prawa normujących sposób sporządzania opinii. W ocenie Sądu przedstawiona przez biegłego opinia odpowiada powyższym wymogom, a wycena dokonana przez biegłego jest zbliżona do wyceny rzeczoznawcy działającego na zlecenie (...) S.A. Zastrzeżenia stron do opinii koncentrowały się na kwestiach prawnych, dotyczących podstaw doliczenia określonej stawki podatku od towarów i usług Vat czy zasadności uwzględniania zysku jako elementu ceny kosztorysowej, których poprawność zastosowania podlegała ocenie Sądu, jako że biegły sporządził opinię „wariantowo”, przedstawiając wycenę netto oraz wycenę brutto przy zastosowaniu stawki podatkowej 8% i 23%.

W ocenie Sądu elementem ceny, jaką należałoby uiścić za odbudowanie spalonego budynku, jest także podatek od towarów i usług w wysokości 23%.

Na wstępie zauważyć należy, iż stosownie do przepisu art. 363§1 kc naprawienie szkody powinno nastąpić, według wyboru poszkodowanego, bądź przez przywrócenie stanu poprzedniego, bądź przez zapłatę odpowiedniej sumy pieniężnej. A zatem zapłata sumy pieniężnej, gdy poszkodowany wybrał taki sposób naprawienia szkody, powinna być tak ustalona, aby rekompensowała naprawienie całej szkody poniesionej przez poszkodowanego. To zaś jest możliwe tylko, gdy poszkodowany otrzyma taką kwotę, za którą będzie w stanie zapłacić za towary i usługi niezbędne do naprawienia uszkodzonego mienia. Skoro zaś, zgodnie z art. 3 ust.2 ustawy z dnia 9 maja 2014 roku o informowaniu o cenach towarów i usług, w cenie uwzględnia się podatek od towarów i usług oraz podatek akcyzowy, jeśli na podstawie odrębnych przepisów sprzedaż towaru (usługi) podlega obciążeniu podatkiem, a odpłatne świadczenie usług i odpłatna dostawa towarów jest opodatkowana podatkiem od towarów i usług (art. 5 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 roku o podatku od towarów i usług), miernikiem wysokości szkody ustalonej według wartości odtworzeniowej jest cena usług budowlanych i zakupu materiałów obejmująca podatek VAT. Zgodnie z art. 41 ust.1 w zw. z art. 146a pkt 1 ustawy o podatku od towarów i usług, stawka podatku wynosi 23% i Sąd nie znajduje podstaw do zastosowania preferencyjnej stawki 8% wynikającej z art. 41 ust.2 w zw. z art. 146a pkt 2 ustawy. Stawka owa odnosi się bowiem do usługi polegającej na budowie obiektu budowlanego zaliczonego do budownictwa objętego społecznym programem mieszkaniowym (art. 41 ust.2 i ust.12-12a ustawy). Tymczasem powód wykazał, iż dom w D. był wykonany w nietypowej technologii i z nietypowych obecnie materiałów (gliny, cegły, drewna), przy wykorzystaniu lokalnych technik rzemieślniczych, a strona pozwana nie zakwestionowała twierdzeń zamieszczonych w piśmie procesowym pełnomocnika powodów z dnia 12 lipca 2016 roku o sposobie budowy domu w (...) i odrębnym nabywaniu materiałów budowlanych i poszczególnych usług budowlanych. Powszechnie wiadomym jest, iż firmy deweloperskie działające na rynku oferują wykonanie i sprzedaż budynków standardowych z użyciem zwykłych materiałów, nie zaś domów unikalnych, a więc powód nie dysponuje możliwością zlecenia jednej firmie budowlanej odbudowania budynku przy zastosowaniu dotychczasowych technologii, konstrukcji, standardu wykończenia i materiałów. Nie sposób więc przyjąć, by elementem kosztu odbudowy domu miałby być podatek Vat w wysokości 8%.

Niezasadna była również argumentacja strony pozwanej jakoby koniecznym warunkiem skutecznego domagania się wypłaty odszkodowania obejmującego również zysk sprzedawcy/dostawcy jako element ceny jest uprzednie dokonanie odbudowy spalonego domu i poniesienie wydatków z tym związanych. Roszczenie o świadczenie należne od zakładu ubezpieczeń w ramach ubezpieczenia majątkowego jest wymagalne niezależnie od tego, czy naprawa uszkodzonego mienia została już dokonana, albowiem celem odszkodowania jest zniwelowanie uszczerbku w majątku poszkodowanego spowodowanego szkoda, a ten istnieje bez względu na fakt dokonania naprawy. Należy podkreślić, iż tego rodzaju pogląd prawny znajduje także potwierdzenie w orzecznictwie sądów. Przykładowo, Sąd Apelacyjny w

Katowicach w wyroku z dnia 17 marca 2004r., sygn. akt I ACa 32/2004r. wyraził pogląd, iż obowiązek naprawienia szkody przez zapłatę odpowiedniej sumy pieniężnej powstaje z chwilą wyrządzenia szkody i nie jest uzależniony od tego, czy poszkodowany dokonał naprawy rzeczy i czy w ogóle zamierza ją naprawić.

Rekapitułując, Sąd w oparciu o opinię biegłego ustalił, iż koszt odbudowy spalonego budynku wynosi 355 053,76zł netto. Powiększenie tej kwoty o podatek Vat w stawce 23%, prowadzi do ustalenia, iż rzeczywisty koszt odbudowy spalonego budynku wynosi 436 716,12zł. Zważywszy, iż powód dotychczas otrzymał odszkodowanie w wysokości 218 649,33zł i 92 814,19zł, zasadne było żądanie zasądzenia od pozwanej spółki kwoty 87 213,53zł tytułem uzupełnienia odszkodowania. Skutkowało to zasądzeniem na rzecz powoda w/w kwoty, o czym rozstrzygnięto w punkcie I sentencji wyroku. Podstawą orzeczenia o odsetkach był art. 481§1 i 2 kc w zw. z art. 817 kc, przy czym Sąd związany był żądaniem pozwu co do daty początkowej okresu za jaki zasądzenia odsetek domagał się powód (art. 321§1 kpc).

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98§1 i 3 kpc w zw. z art. 99 kpc, zasądzając od strony pozwanej na rzecz powoda, jako strony wygrywającej, poniesione przez niego koszty procesu (punkt II sentencji) oraz zasądzając od powódki na rzecz pozwanej spółki, jako strony wygrywającej, poniesione przez pozwaną koszty procesu (punkt IV sentencji wyroku). Na koszty procesu należne powodowi składały się uiszczona opłata sądowa od pozwu w kwocie 4361zł, uiszczona opłata skarbową od pełnomocnictwa procesowego w kwocie 17zł i wynagrodzenie profesjonalnego pełnomocnika w kwocie 3600zł, ustalone na podstawie §2 ust.2 w zw. z §6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (...). Natomiast na koszty procesu należne pozwanej spółce składały się uiszczona opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17zł i wynagrodzenie profesjonalnego pełnomocnika w kwocie 3600zł.

Sąd był ponadto zobligowany do rozstrzygnięcia o wydatkach tymczasowo poniesionych przez Skarb Państwa w toku postępowania, stosownie do art. 83 ust. 2 i art. 113 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych. Należności Skarbu Państwa wyrażały się kwotą 6463,54zł, na którą składały się wypłacone biegłym wynagrodzenia (postanowienia na k. 1692, 1813 i 1892). Stosownie do wyniku postępowania, Sąd nakazał pobrać od pozwanej w/w kwotę.